

La novel·la històrica en occità (1ª part)

En paral·lel a una tradició historiogràfica militant que, d'ençà de mitjan segle XIX, no ha deixat de mitificar determinats episodis del passat en què els occitans haurien lluitat per preservar la seva llibertat, dels càtars al maquis, tot passant per les guerres de religió, les revoltes antifiscals, els camisards o les lluites socials, la literatura occitana no ha renunciat tampoc a fer-se seu el gènere de la novel·la històrica.

Així, d'entre la cinquantena llarga de novel·les i reculls de narrativa breu que podem adscriure a aquest gènere —de vegades a cavall del fulletó i la literatura d'aventures— comptem amb alguns dels títols més destacats de l'obra de Robèrt Lafont, Joan Bodon, Ives Roqueta o Max Roqueta, que fan del passat una talaia per considerar el moment present, amb tot el que té de contradictori i desconcertant, al costat d'una àmplia nòmina d'autors com Fèlix Gras, Enrieta Dibon, Marius Jouveau, Loís Delluc, Gui Vialà, Ferran Delèris, Joan Pèire Tennevin, Glaudi Barsòtti, Rotland Berland, Jan Ganhaire, Sèrgi Viaule, Rotland Pecout, Romièg Jumeù o Joan Loís Lavit..., que de ben segur fan molt més que il·lustrar el passat.

Us convidem a endinsar-vos, doncs, pels camins d'aquest gènere popular, en la tossuda voluntat de sobreviure d'una occitanitat resistent.

Primera sessió

Considerarem alguns dels textos que han recreat el passat més remot, com ara *La Clòta* (1918), de Carles Pelissier; *La reina Saba* (1932), de Màrius Bourrelly, *Ratis* (1967), d'Enrieta Dibon, o *Lo grand baus* (1969), de Joan-Pèire Tennevin, amb una especial atenció a *Tota la sabla de la mar* (1997), de Max Roqueta, i *Escura, la nueit* (2017), de Joan Loís Lavit.

Segona sessió

Abordarem la visió que s'ha donat des de la ficció de l'epopeia càtara, en autors com Maurici Magre, a *La sang de Tolosa* (1931) i *Lo tresaur dels albigeses* (1938), o Sèrgi Viaule, a *La venjança d'Isarn Cassanha* (2012) i Joan-Claudi Puech, a *Lei filhas de Sion* (2018), i de moments posteriors, com els papes d'Avinyó, a *Li Papalino* (1891), de Fèlix Gras; les Croades, a *Lo darrièr daus Lobatèrras* (1987), de Jan Ganhaire, o la Guerra dels Cent Anys, a *Lo balestrièr de Miramont* (2006), de Robèrt Martí.

Tercera sessió

Ens centrarem en aquells títols que, tot reculant fins als segles XVI i XVII, han recreat els canvis de paradigma en el coneixement científic, com *La cèrca de Pendariès* (1996), de Max Roqueta, o la resistència de les poblacions meridionals a l'uniformisme religiós, la pressió fiscal o l'autoritarisme reial, en títols com *L'eròi copat* (2002), de Robèrt Lafont; *Tibal lo garrèl* (1968), de Loís Delluc; *Lo quasèrn de Francés Calquièr* (1998), de Gui Vialà; *Los crocants de Roergue* (2000), de Ferran Delèris; *Lo capitani de la Republica* (2012), de Glaudi Barsòtti, o *Dau vent dins las plumas* (1992) i *Las islas jos la sang* (2006), de Jan Ganhaire.